

Šolske potrebščine Marija Tičar

vseh vrst priporočaj cenj. učitelstvu in sl. šolsim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26
(nasproti „Zlate kaplje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnarjevih zvezkov ter vseh priprav za obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke! Postrežba točna!

njega tečaja. — Odgovornost za resničnost te vesti prepuščamo seveda imenovanimu listu. — »Soča« piše: »Ravnateljstvu moškega in ženskega učiteljskega sta obisk predavanj prepovedali. To dejstvo suho beležimo. Ob času bomo pa o tej jako neumestni odredbi še govorili. Vsekakor pa povemo že danes: Ta odredba je političnega značaja in prihaja od nekod. Pa tudi ne dosega svojega namena. Predavanja itak izidejo, predno poteče leto, v knjigotrštvu. Dijaštvo in ostalo občinstvo je opozorjeno.«

—g— Za narodni muzej je po deželi precej zanimanja, in nabralo se je že mnogo zanimivih predmetov. Nekaj gospodov je poklonilo muzeju celo vse svoje zbirke, v katerih je več prav redkih predmetov. Seve pa je po deželi še prav mnogo narodnega blaga, in ljudje bi to prav radi darovali muzeju, ako bi jih le kdo opomnil. Povsod se dobe še stare slike, včasih prav umetniške, redke slovenske knjige, orodja iz prejšnjih stoletij, izkapanine, na katere nalete ljudje slučajno, ko obdelujejo zemljo i. dr. Poberimo to, sicer pridejo zopet tuji in odneso še zadnje ostanke. Seve ne more storiti vsega odbor, sodelovati morajo vsi, kateri se zanimajo za stvar in nimajo narodnosti samo na jeziku, da poiščejo starine, ki leže skrite po prašnih policah in zakaženih podstrešjih. Sprejme se vse, kar je zanimivega in kaže življenje naših prednikov. Odbor je sklenil v zadnji seji, da dobi primeren prostor, kjer naj se otvori muzej. Na delo tedaj, da pokažemo svetu, da so tudi naši predniki kaj znali, da so tudi oni kaj imeli. Marsikdo hrani doma kako znamenitost, da tam trohni in gineva. Pošljite to Narodnemu muzeju, tam bo koristil vsej deželi! Odbor.

— Ljudska univerza. Narodni Prosveti je treba res častitati, da se ji je po tolikih poizkusih posrečilo, priklicati toliko ljudi k sobotnim predavanjem v Trgovskem domu, da je vsakokrat gledališka dvorana polna zanimajočih se poslušalcev. Pri predzadnjem predavanju dr. Borisa Zarnika, docenta na vseučilišču v Würzburgu, je bilo navzočih nad 400 ljudi, ki so z zanimanjem poslušali govor elegantnega predavatelja. Govornik je svojo teko nalogo, predavati širšim masam o bistvu življenja, rešil na način, ki ga je v tej stroki med Slovenci menda le on zmožen. — V soboto, 26. je predaval dr. Gradnik o psihologiji mas. — Naše klerikalce ta predavanja grozno jeze.

Koroške vesti.

—k— Koroško učiteljsko vprašanje še vedno ni rešeno in svoječasni zakonski načrt, ki ga je sprejel koroški deželni zbor še vedno ni sankcioniran. Julija meseca že je izjavil Steinwender, da se je o tem vprašanju informiral pri ministru, kjer je baje zvedel, da ni za sankcijo tega zakona nobene zapreke. Učiteljsvo je čakalo in čakalo in se tolažilo s tem odgovorom poslanca Steinwenderja. Toda zaman. Steinwenderjeva izjava je postavljena danes na laž, zakaj danes zahteva vlada kritične večjih izdatkov, ki jih zahteva ta zakon, sicer ne more biti sankcioniran. Tako se igrajo koroški politični krogi z učiteljsvom. Najbolj proti temu pa deluje seveda popolnoma po rimsko-klerikalni metodi koroška klerikalna klika, na čelu ji Walcher et Comp., kar si bo učiteljsvo dobro zapomnilo!

—k— Najbolj tožna slika na Koroškem je ona o šolstvu in slovenskem učiteljsvu. In po sistemu, ki ga je po predlogih nemškega Volksrata izvajala deželna vlada, se je sploh čuditi, da se na Koroškem še nahaja pečica slovenskih učiteljev. Čudno, da morejo prenašati vse zasmehovanje in šikane od strani tovarišev-nemčurjev in od strani višjih faktorjev! Slišali smo tudi, da smejo na uradnih konferencah, torej pod patronanco c. kr. nadzornikov, javno blatiti in zasmehovati slovenske učitelje, kakor se je to že parkrat zgodilo v Velikovcu. Pod pritiskom Volksrata ne sprejemajo več slovenskih fantov na celovško učiteljske in še tiste, kar jih je bilo letos v prvem letniku, so vse vrgli. Dvomimo, da bi bili vsi taki tepci! Če se je slučajno zglasil kak slovenski fant, ga ne sprejemajo, ker nima — posluha. Domačinov, ki so šli študirat v Maribor, ne nastavljajo za učitelje, pač pa nastavljajo tuje — Nemce. — Na shodu nemškega Schulvereina je rekel predsednik Gross:

»Das Häuflein slovenischer Lehrer in Kärnten muß unschädlich gemacht werden.« — Vidimo, da vlada upošteva to grožnjo. Naše šole so slabe in slab je tudi material, ki se tu šola. Vendar pa jih je hvalil naš bivši deželni predsednik na vse pretege. Utruktivistična šola — ta je bila ideal vseh idealov na strani deželne vlade in Volksrata. Zdad, ko deželni predsednik Hein gre, mu pišemo par vrstic v spomin-sko knjigo, ki smo jih posneli iz znamenite knjige: Pastor Hans Spieser, Elsaß Lothringen als Bundesstaat: »Ein Volk zweisprachig machen, heißt einfach: ihm den geistigen Brotkorb höher hängen, ihm den Weg zur wahren Erkenntnis und frucht-baren geistigen Arbeit mit Dornen-gestrüpp versperren. Wenn jemand darauf ausginge, ein Volk auf ein einfache, unverdächtige Weise zu verdummen und geistig zu verarmen, so wäre ihm kein besseres Mittel zu empfehlen, als die Zweisprachigkeit.« — Čisto na kratko in po slovensko povedano: »Šola, v kateri ni pouk zasnovan na podlagi materinega jezika, poneumnuje ljudstvo!« In kakor kažejo razmere na Koroškem, je imel Heinov trud mnogo žalostnih uspehov!

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrov na zadruga s omejenim izstvom.
Promet do konca septembra K 156.552.68.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/2. 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Splošni vestnik.

Zaplenjeni! Zadnja naša številka so nam zaplenili. Kaj smo zagrešili? Ali smo klicali neplačevano učiteljsvo morda na štrajk? Ali smo morda potom svojega lista izkušali utihotapiti kako revolucionarno idejo? Ali smo kaj drugega takega storili, kar je nevarno za državo? Nič takega! Povedali smo samo, kako se godi nekaterim učiteljem-rezervistom, kadar nespijo »suknujo belo in sabljico prepasano«. Gospodje z rdečim svinčnikom pa so mnenja, da smejo take čedne stvari brati samo oni, zato so našo zadnjo številko — pobeli. Mi pa mislimo, da mora tudi javnost zvedeti, kako ravna z učitelji pri vojaki. Zato bomo seveda poskrbeli, da javnost to tudi zve, pa če je to komu všeč ali ne!

III. slovenski protialkoholni kongres, obenem desetletnica protialkoholnega gibanja na Slovenskem bo v nedeljo, 17. novembra, v Ljubljani. Kongres priredita vzajemno protialkoholna zveza »Sveta vsjaka« in »Društvo zdravnikov na Kranjskem« s pomočjo drugih veččakov in strokovnjakov. Društvo zdravnikov — na čelu mu dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški — se je zadnji čas začelo posebno zanimati za alkoholno vprašanje in je izvolilo iz svoje srede poseben odsek zato. Na tem kongresu bodo predavali štirje zdravniki. Zborovanje bo v veliki dvorani »Uniona« in se bo pričelo od devetih dopoldne, ter bodo predavanja trajala ves dan. Proti večeru bo zborovanje za žens-tvo posebe. — Zanimanje za kongres je precej veliko in se obeta obilna udeležba. Povabljeni in zastopane bodo vse oblasti. Deželni odbor bo pozval vsa županstva, naj se kongresa udeleže, deželni šolski svet, je upati, da bo dovolil učiteljem prost dan. Podrobni program prihodnjič. — Protialkoholno delo, delo za streznenje slovenskega naroda, je nadstrankarsko, eminentno narodno in domoljubno delo, pri katerem se lahko dobimo vsi, ki ljubimo rod in dom, ne oziraje se na druge razlike. Torej povabljeni in dobrodošli na kongres ter protialkoholno delo vsi domo-ljubi!

Igranje v ogrski razredni loteriji je prepovedano. Znano je, da ogrski kolektanti skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjskem in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavitkov z napačnimi naslovi. Občinstvo se svari pred nakupom omenjenih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, kar je bilo že večkrat objavljeno, da se srečke zaple-

nijo, morebitni dobitki zapadejo v korist države, poleg tega pa mnoga zamudna po ta ter občutljive denarne kazni. Zatorej ne naročate srečk ogrske razredne loterije, ako jih pa dobite brez naročila, uničite ali pa izročite jih finančni oblasti.

Imenovanje. Ministerjalni svetnik v ministrstvu za uk in bogočastje, dr. Franc Heinz, je imenovan za centralnega ravnatelja založbe šolskih knjig in je pomaknjen obenem ad personam v 4. čin, razred ter dobi kot tak naslov predsednika. Kakor znano, je dr. Heinz izdal zbirko šolskih zakonov.

Je to katoliško?! V praški »Union« čitamo: V neki dunajski korespondenci lista »Köln. Zeitung« čitamo v nekem naknadnem razmotrivanju k evharističnemu kongresu, kako daje dopisnik izraza svojemu veselju na tem, da katoliška vera združuje vse in spoprijateljuje narodnosti obeh polovic širne monarhije. Sedaj pa, more čitati v dunajskem časopisju, na kaj je župan prekinjek in v najglobljih globinah katoliškega Dunaja — kakor se on izraža — mislil najprej, čim so se poslovili gostje evharističnega kongresa. Misli je na sovražnosti proti skoro izključno katoliški češki manjšini na Dunaju. Pred evprivatno šolo v III. okraju zapreti s pre-tvezo, da ima pretanke stropce. Sedaj, po vezo, da ima pretanke stropce. Sedaj pa, po evharističnemu kongresu, ko je šolo vzdr-žujoče društvo dalo stropce ojačiti, je dal župan šolo vnovič zapreti z utemeljevanjem, da so stropi — premočni! Ali se ne pravi to dodajati k nasilju še zasmehova-nje?! Ni li to kulturni boj in zato v smislu naukov katoliške cerkve nič manje obsod-beno vredno, nego je boj proti svobodi vero-izpovedanja?! Ali na Dunaju ni več daleč tudi do cerkvenega kulturnega boja. Iz strahu pred Čehom sovražno agitacijo si cerkvena oblast ne upa poskrbeti ex officio, marveč so češki katoliki kakor v kakem nekatoliškem mestu glede svojih verskih potreb navezani na samopomoč in še v tem so ovirani, kolikor le možno. Se li je potem čuditi, ako na katoliškem Dunaju kiščanske socialce, ki se smatrajo za predstavitelje katolicizma, a pri tem ven-dar sedelujejo na nekatoliški gonji proti nemškim katoliškim narodom, vedno bolj nazaj potiskajo, da jim od 36 poslancev Dunaja pripadajo le trije ter da so na zad-nji dopolnilni volitvi v III. okraju, ki je po 90% katoliški, propadli s svojim kandida-tom?! To je posledica nekatoliške politike dunajskih krščanskih poslancev!

Italijanski dijaki se gibljejo. Z Dunaja nam poročajo dne 21. pretečenega meseca: Nocoj se je vršilo tu v prilog italijanski pravni fakulteti zborovanje, ki se ga je udeležilo vse italijansko dijaštvo. Sprejeli so sledečo resolucijo: »Z ozirom na to, da vlada vkljub svoji protokolarno dani obljubi še ni uredila italijanske pravne fakul-tete, pozivajo italijanski dijaki italijanske poslance, da delajo z vsemi silami za to, da izpolni vlada še ta semester svojo dol-žnost. Dunajski italijanski dijaki pozivajo vse italijansko dijaštvo na Dunaju in v Gradcu, da se zavzame za ureditev pravne fakultete na visoki šoli za trgovske ve-de »Revolte« v Trstu.«

Nove pošne znamke za Bosno in Hercegovino se uvedejo. Stare pošne znamke se bodo morale zamenjati. Zad-nji čas za to je 3. februar 1913, po tem dnevu ostanejo sedanje znamke brez ve-ljave.

Besednjaki — prosti carine. Tajnik drž. blagajne Združenih držav, James F. Curtis v Washingtonu, je izdal odločbo, ki bo jako olajšala Američanom priliko za učenje tujih jezikov. Vsi angleško-drugo-jezični besednjaki se lahko uvažajo carine prosto.

Popravek. V listku »Iz umetniškega sveta: Novi akordi« zadnje številke našega lista so v korekturi ostale sledeče napake, ki občutno motijo smisel teksta: Prva kolona v 6. vrsti zgoraj se mora glasiti namesto skladbo skladba, v 5. vrsti spoda namesto recitativni recitativi, v 4. vrsti spodaj namesto Mrkova Mirkova, v 3. vrsti spodaj namesto slabo slaba- a druga kolona v 5. vrsti zgoraj se mora glasiti namesto omenjenemu omenjenim, v 12. vrsti zgoraj namesto zložene skladbe zložena skladba. Tretja kolona v 14. vrsti spodaj mora stati namesto profesor profesorja in v 12., oziroma 11. vrsti spodaj namesto mladih goslačev mladim gosla-čem.

SUKNO in modno blago za gospode in gospe priporočaj izvorna hiša ZEPHIRE Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem. Vzorci na željo franco. Zelo zmerne cene. Na željo dam tu izgotoviti gosposke obleke.

Uradni razpis učiteljskih služb.

Kranjsko.
Št. 2364.
Na dvorazredni ljudski šoli v Mošnjah se bo stalno namestila služba nadučitelja s postavnimi prejemki in naravnim stanovanjem. Pravilno opremljene prošnje je predložiti semkaj predpisanim potom do 30. novembra 1912. Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo. C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, dne 20. oktobra 1912.

Goriško.
Št. 2844.
V sežanskem okraju se razpisujejo sledeča učiteljska mesta v definitivno nameščene: 1. Mesto višjega učitelja na štirirazredni ljudski šoli v Komnu. 2. Mesto višjega učitelja na trirazredni ljudski šoli v Lokvi. 3. Mesto učiteljice na trirazredni ljudski šoli v Povirju. Službeni prejemki so določeni v deželnem zakonu od dne 14. januarja 1906 l. dež. zak. in uk. šte. 10. Za mesta navedena pod zaporedno številko 1. in 2. zavrta se na določbo § 48, 2. odstavek državnega šolskega zakona od dne 2. maja 1883 l. drž. zak. št. 53. Pravilno opremljene prošnje mora se predložiti službenim potom podpisanimu okrajnemu šolskemu svetu v dobi 4 (štiri) tednov po oglasu tega razpisa v uradnem časopisu »Osservatore Triestino«.

Nezadostno opremljene in po določenem roku vložene prošnje se zavrnejo. (Okrožnica okr. šol. sveta 2. avgusta 1906 l., št. 1869). C. kr. okrajni šolski svet v Sežani, dne 24. oktobra 1912.

Priporočajte in širite naš list!

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsově

učiteljeve soproge, v Novém Hradku p. Met. (dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cefira kanafasa, fanele, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m za 18 K, najboljša kvaliteta 40 m za 20 K franco, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorci blaga zastojni in franco.

Anton Krušič, krojaški mojster in trgovec v Gorici

Tržaška ulica šte. 16

v lastni hiši in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetiške šole.

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov

za vsak stan.

Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.

Alojz Luznik

Dornberg pri Gorici, Primorsko.

Slike, pohišstvo, glasovirji, harmoniji, šolske in društvene zastave. Kdor želi cenik za pohišstvo, naj blagovoli naznaniti, rabi li opravo za spalnico, obednico, katere komade itd. Vsi izdelki najsolidnejši. Cene zmerne. Plačevanje po dogovoru.